

Секція Право	
УДК 343.722	
Дата першого надходження статті до видання	2026-04-30
Дата прийняття статті до друку після рецензування	2026-05-20
Дата публікації/оприлюднення	2026-05-20

ДЕРЖАВНА ТА КОРПОРАТИВНА ПОЛІТИКА ПРОТИДІЇ РЕЙДЕРСТВУ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Джуган Володимир Васильович,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
доцент кафедри конституційного права
та порівняльного правознавства,
кандидат юридичних наук, доцент
volodymyr.dzhugan@uzhnu.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7896-836X>

Бисага Юрій Михайлович,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
завідувач кафедри конституційного права
та порівняльного правознавства
доктор юридичних наук, професор,
Директор Інституту держави і права країн Європи,
Заслужений юрист України
yuri.bisaga@uzhnu.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-5115-8379>

Гомонай Василь Васильович,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
професор кафедри конституційного права
та порівняльного правознавства,
доктор юридичних наук, професор
vasyl.homonay@uzhnu.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1479-4329>

Анотація. У статті досліджено елементи нормативно-правового регулювання державної та корпоративної політики відносин протидії рейдерським захопленням аграрних суб'єктів та визначено необхідність досягнення у цій царині взаємно вигідних результатів для економіки держави та функціонування аграрних суб'єктів. Визначено особливу причиною рейдерської привабливості аграрних виробників факт власності, володіння чи оренди земель як важливого сучасного виробничого ресурсу, а також захоплення корпоративних прав юридичних осіб та належних ним об'єктів нерухомого майна. Встановлено недоліки організаційної структури аграрних суб'єктів, які є підставами для рейдерських атак у земельних відносинах: неналежне юридичне оформлення прав на землю, організаційно-правова структура підприємства, незадовільний фінансовий стан; неналежне ведення та зберігання документів. Способами земельного рейдерства є розірвання договорів оренди земельних ділянок чи часток (паїв) з подальшою перереєстрацією прав оренди через підконтрольних державних реєстраторів, нотаріусів, а також ініціювання процедури банкрутства як визнаної господарським судом нездатності боржника відновити свою платоспроможність. Надано пропозицій щодо формування основних засад

корпоративної політики безпеки заходами нормативної локальної протидії рейдерству: юридичний аудит документів для встановлення ризиків втрати контролю над підприємством або втрати прав на земельні ділянки чи об'єкти нерухомості; нотаріальне засвідчення справжності підпису на документах як основах юридичних дій із земельними ділянками; постійний моніторинг законодавчих змін. Також визначено доцільним звернення за захистом до державних виконавчих органів – Колегія з розгляду скарг у сфері державної реєстрації при Міністерстві юстиції України (Офіс протидії рейдерству). Згруповано перелік злочинних дій щодо різних проявів рейдерства Кримінальним кодексом України та визначено обов'язковим звернення до правоохоронних органів із заявою про вчинення рейдерства як злочинного посягання на майно (земельні ділянки) та корпоративні права аграрних суб'єктів.

Ключові слова: аграрний суб'єкт, виконавча влада, державна політика, земельні ділянки, корпоративна політика, нормативно-правовий акт, Офіс протидії рейдерству, правова доктрина, рейдерство, способи протидії.

STATE AND CORPORATE POLICY TO COUNTER RAID IN THE AGRICULTURAL SECTOR OF THE ECONOMY

Dzhugan Volodymyr Vasylyovych,

State Educational Service "Uzhgorod National University",
Associate Professor of the Department of Constitutional Law
and Comparative Law,

Candidate of Law, Associate Professor
volodymyr.dzhugan@uzhnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7896-836X>

Bysaga Yuriy Mykhailovych,

State Educational Service "Uzhgorod National University",
Head of the Department of Constitutional Law
and Comparative Law

Doctor of Law, Professor,

Director of the Institute of State and Law of European Countries,
Honored Lawyer of Ukraine
yuri.bisaga@uzhnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-5115-8379>

Homonay Vasyl Vasyliovych,

State University of Law "Uzhgorod National University",
Professor of the Department of Constitutional Law
and Comparative Law,

Doctor of Law, Professor

vasyl.homonay@uzhnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1479-4329>

Abstract. The article examines the state and corporate policy of regulatory and legal regulation of relations to counteract raider seizures of agricultural entities and identifies the need to achieve mutually beneficial results for the state economy and the functioning of agricultural entities in this area. The fact of ownership, possession or lease of land as an important modern production resource, as well as the seizure of corporate rights of legal entities and real estate objects belonging to them, is identified as a special reason for the raider attractiveness of agricultural producers. The shortcomings of the organizational structure of agricultural entities, which are the grounds for raider attacks in land relations, are identified: shortcomings in the legal registration of land rights, the organizational and legal structure of the enterprise, unsatisfactory financial condition; improper maintenance and storage of

documents. Methods of land raiding include termination of lease agreements for land plots or shares (shares) with subsequent re-registration of lease rights through controlled state registrars, notaries, as well as initiation of bankruptcy proceedings as a recognized inability of the debtor to restore his solvency by an economic court. Proposals are made for the formation of the main principles of corporate security policy by measures of regulatory local counteraction to raiding: legal audit of documents to establish the risks of loss of control over the enterprise or loss of rights to land plots or real estate; notarization of the authenticity of the signature on documents as the basis for legal actions with land plots; constant monitoring of legislative changes. It is also determined that it is advisable to apply for protection to state executive bodies - the Board for Review of Complaints in the Field of State Registration under the Ministry of Justice of Ukraine (Office for Counteracting Raids). The Criminal Code of Ukraine has grouped a list of criminal acts regarding various manifestations of raiding and has determined that it is mandatory to apply to law enforcement agencies with a statement about the commission of raiding as a criminal encroachment on property (land plots) and corporate rights of agricultural entities.

Key words: agricultural entity, executive power, state policy, land plots, corporate policy, regulatory legal act, Office for Counteracting Raids, legal doctrine, raiding, methods of counteraction.

Постановка проблеми. Національна правова система містить норми, приписи та застереження, які у своїй сукупності регулюють відносини державного впливу на функціонування усіх секторів національної економіки. Таке регулювання здійснюється органами публічної влади (державна влада і місцевого самоврядування) та визначається як державна політика. Формування основних засад державної політики протидії рейдерству може здійснюватися лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України.

У вітчизняній правовій доктрині поняття «державна політика» характеризується як відносно стабільна, організована та цілеспрямована діяльність органів державної влади стосовно певного питання чи комплексу питань, яка здійснюється ними безпосередньо чи опосередковано за допомогою регуляторних заходів, законів, бюджетних пріоритетів і впливає на життя суспільства [2, с. 276].

Державна політика розвитку сільського господарства спрямована на забезпечення економічного та соціального розвитку України. Адже, виробнича діяльність аграрних суб'єктів не лише сприяє забезпеченню продовольчої безпеки держави, а й виконує важливу соціальну функцію, оскільки підтримує рівень добробуту сільського населення та забезпечує процес збереження сільської соціальної інфраструктури. Саме тому державна економічна підтримка сільського господарства повинна стати пріоритетним напрямом державної економічної політики України [3, с. 19].

Метою дослідження є спроба охарактеризувати окремі сучасні напрями політики держави щодо регулювання відносин протидії рейдерському впливу на діяльності аграрних суб'єктів та визначити пріоритетні напрями такої політики на сучасному етапі глобальних викликів.

Стан опрацювання проблематики. Дослідження питань державної політики функціонування та розвитку суб'єктів провідних галузей економіки України, зокрема аграрних товаровиробників, є важливим напрямом досліджень в сучасній правовій науці, якому загалом присвячено ряд праць вітчизняних науковців таких як Д. А. Бекерська, А. І. Берлач, Ю. В. Бондарук, С. Т. Гончарук, Е. С. Дмитренко, Т. О. Коломоєць, В. І. Курило, М. В. Менджул, В. В. Мушенко, Д. М. Павлов, П. С. Пацурківський, В. С. Цимбалюк, А. Г. Чубенко, Т. М. Ямненко та інших. Безпосереднє дослідження питань протидії

рейдерству здійснювали такі науковці як М. Д. Василенко, О. В. Гарагонич, І. В. Головань, А. І. Денисов, Г.В. Козаченко, В. О Коломійчук Ю.С. Погорелов та інші.

Зокрема, Василенко М. Д. у 2015 р. комплексно розглядає організаційно-правові аспекти протидії рейдерству як одній із загроз економічній безпеці та обґрунтовує необхідність здійснення нормативного регулювання цього явища на рівні забезпечення національної безпеки в цілому. Науковець характеризує види рейдерства та форми захисту прав суб'єктів господарювання від рейдерських нападів, а також окремо визначає про недосконалість чинного законодавства у даній царині [1].

По проходженню більше десяти років проблема залишається актуальною. Саме тому Козаченко Г.В. та Погорелов Ю.С. дослідили сучасний стан нормативно-правового забезпечення як складової інституційного забезпечення протидії рейдерству як системної загрози національній економіці та виявили такі недоліки нормативно-правового забезпечення протидії загрозам рейдерства: несистемний реактивний характер ухвалений законів, розпорошеність норм з протидії рейдерству по чинних законах як результат постійного внесення до них змін тощо. Науковцями запропоновано прийняття закону про протидію рейдерству, здатного підвищити ефективність протидії рейдерським захопленням [2].

Отже, залишається актуальним питання формування державою нормативно-правових актів регулювання відносин протидії рейдерству. Крім того, в правовій науці досліджено досить фрагментарно питання протидії з боку державної влади неправомірному захопленню майна (земель) аграрних суб'єктів та самих суб'єктів. Зазначений стан справ у сфері державної політики щодо регулювання діяльності аграрників, як комплексної правової проблематики, спонукав до здійснення даного дослідження.

Виклад основного матеріалу. Державна політика, як цілеспрямована діяльність органів державної влади по вирішенню суспільних проблем та досягнення стратегічних цілей розвитку суспільства, в аграрному секторі реалізується шляхом прийняття нормативно-правових актів про регулювання діяльності аграрних суб'єктів на засадах економічної стабільності, прибутковості, соціального та екологічного пріоритету інтересів сучасного українського суспільства тощо.

Зазначені засади у сучасній правовій доктрині визначаються як державна підтримка, яка є центральною складовою у державній аграрній політиці. Тобто, державна підтримка аграрних суб'єктів усіх форм власності і способів господарювання характеризується як забезпечення державою, в особі уповноважених органів, урегульованого чинним законодавством на них впливу з метою забезпечення достойного рівня господарської діяльності для досягнення: дохідності та прибутковості виробничої діяльності, поліпшення еквівалентності обміну з промисловими галузями, а також покращання їх фінансової стійкості та фінансового стану тощо [3, с. 76].

Державна політика, будучи системою взаємопов'язаних рішень, законів, норм, програм і заходів, реалізацію яких здійснюють органи влади, визначає пріоритети, напрями та принципи діяльності держави стосовно певної проблеми чи сфери [4, с. 150]. Поряд із рядом інших системних проблем в аграрному секторі економіки України, важливого значення наразі набуває рейдерство відносно аграрних суб'єктів.

В Україні рейдерством називають доволі широкий спектр дій: від звичайного законного ворожого поглинання до бандитського захоплення суб'єкта господарювання. Враховуючи це, держава повинна протидіяти рейдерству, у першу чергу, шляхом забезпечення охорони та захисту аграрних суб'єктів як важливої рушійної сили економіки держави.

Державна політика нормативно-правового регулювання зазначених відносин протидії рейдерським захопленням аграрних суб'єктів, на нашу думку, повинна досягати взаємно вигідних для економіки держави та функціонування аграрних суб'єктів

наступних завдань: 1) забезпечення продовольчої безпеки як забезпечення населення продуктами харчування за рахунок власних резервів), що є важливим складником національної безпеки; 2) гарантування стимулювання аграрного виробництва в умовах різних ризиків; 3) створення гарантій зайнятості економіки суб'єктів аграрного господарювання; 4) захист земель як основного виробничого ресурсу в аграрній сфері від нераціонального та надмірного використання тощо.

Звернемо увагу на той факт, що аграрний виробник є спеціалізованим учасником економічних відносин у державі, діяльність якого спрямована на створення сільськогосподарської продукції в умовах земельної основи виробництва. Тобто, причиною рейдерської привабливості аграрних виробників є факт власності, володіння чи оренди земель як основного виробничого ресурсу. Наслідком впливу рейдерів на аграрних суб'єктів, поряд із захопленням земельних ділянок, є захоплення корпоративних прав юридичних осіб та належних ним об'єктів нерухомого майна. Адміністративний (позасудовий) та судовий розгляд «спорів щодо оренди сільськогосподарських земель є найбільш численною категорією питань, що пов'язані з особливостями функціонування вітчизняного аграрного сектору в умовах війни в Україні» [5].

Проводячи дослідження зазначених відносин, поряд з важливими економічними причинами захоплення (поглинання) аграрного суб'єкта, доцільно звернути увагу на інструментарій правопорушників для здійснення неправомірної діяльності. У першу чергу, рейдерські компанії мають високий професійний потенціал. Адже вони укомплектовані фахівцями аналітиками, юристами, економістами певної фахової кваліфікації, які першочергово визначають, вразливі до атаки рейдерів слабкі сторони аграрного суб'єкта як об'єкта нападу. Очевидним є факт, що аграрні суб'єкти, зосереджуючись на власних виробничо-господарських потребах, не приділяють належної уваги юридичному супроводу своєї діяльності.

Проведені дослідження показують, що найпоширенішими підставами для рейдерських атак на аграрних суб'єктів у земельних відносинах є недоліки: 1) юридичного оформлення прав на землю; 2) організаційно-правової структури підприємства; 3) незадовільного фінансового стану; 4) неналежного ведення та зберігання корпоративних і ведення інших фінансово-господарських документів та справ.

Найбільш поширеними способами рейдерства щодо аграрних суб'єктів, особливо в умовах правового режиму воєнного стану, визначаємо встановлення юридичного контролю над підприємством шляхом заволодіння корпоративними правами. Така неправомірна дія може відбуватися за допомогою підроблених документів та шляхом несанкціонованого доступу до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань чи інших порушень однойменного закону [6]. Іншим прикладом рейдерства є неправомірне захоплення прав на нерухомість, що може відбуватися у спосіб продажу об'єкта нерухомості від імені власника на підставі підроблених документів.

Звернемо окрему увагу на особливості захоплення земельних ділянок аграрних суб'єктів. Найбільш поширеним способом рейдерства у цій царині є розірвання договорів оренди земельних ділянок чи часток (паїв) з подальшою перереєстрацією прав оренди через підконтрольних державних реєстраторів, нотаріусів тощо. Іншим прикладом земельного рейдерства є консолідація прав вимоги до аграрного суб'єкта землевласника та встановлення над ним контролю через процедуру банкрутства як «визнаної господарським судом нездатності боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедури санації та реструктуризації і погасити встановлені у порядку грошові вимоги кредиторів інакше, ніж через застосування ліквідаційної процедури або процедури погашення боргів боржника» [7].

Також у період сучасних глобальних викликів війни активним видом рейдерства відносно аграрних суб'єктів є фізичне та силове захоплення земельних ділянок та врожаю сільськогосподарської продукції, що на них вирощується. Хоча адвокат та дослідник відносин протидії рейдерству Дмитро Груба зазначає, що «випадки силового захоплення контролю над земельними ділянками є виключенням з правил рейдерських захоплень, а домінуючим є «тихе рейдерство» як заволодіння чужою власністю за допомогою документарних методів» [6].

Проведені дослідження дають підстави узагальнити той факт, що найбільш уразливими до рейдерських атак є ті аграрні суб'єкти, які: 1) мають дефекти в установчих чи правовстановлюючих документах; 2) не відслідковують законодавчі зміни, особливо у період викликів воєнного стану, та не аналізують можливі ризики таких змін для власної організаційної структури та господарської діяльності; 3) загалом недбало ставляться до свого документообігу, зосереджуючи свою активність виключно на питаннях виробництва та реалізації власної продукції.

Окремим видом рейдерської діяльності у аграрному секторі нами визначається рейдерське захоплення земельних ділянок аграрних суб'єктів, яке здійснюється у такий спосіб: 1) заволодіння оригіналами документів про право власності на земельні ділянки; 2) підроблення зазначених документів; 3) доступу до державних реєстрів через домовленості з недобросовісними державними реєстраторами чи самостійно тощо.

Проведені дослідження передумов та способів виникнення рейдерських захоплень аграрних суб'єктів дають підстави до внесення пропозицій щодо удосконалення заходів нормативної локальної протидії рейдерству самими суб'єктами як способу забезпечення корпоративної безпеки.

У першу чергу, необхідно систематично здійснювати юридичний аудит документів для встановлення ризиків втрати контролю над підприємством або втрати прав на земельні ділянки чи об'єкти нерухомості. Адже ключову роль у процедурі неправомірного захоплення (поглинання) аграрного суб'єкта можуть відігравати установчі документи юридичної особи та документи щодо набуття прав на землі, а також документи щодо використання земель (належна та своєчасна оплата орендної плати, використання за цільовим призначенням тощо). Незважаючи на необхідність значних фінансових та часових витрат, правовий аналіз та аудит документів може стати передумовою усуненням чи мінімізації рейдерських ризиків.

По-друге, доцільно погодитися з позицією Фомічова К. С. Про «встановлення вимог нотаріального засвідчення справжності підпису на певних документах» [8, с. 215]. На нашу думку, зазначена вимога може стосуватися таких конкретних корпоративних документів: рішень з питань діяльності підприємства; правочинів, предметом яких є частка учасника у статутному капіталі юридичної особи тощо.

Окремо звернемо увагу на необхідність нотаріального посвідчення юридичних дій із земельними ділянками як укладення, зміна чи розірвання договорів оренди, інших договорів, які передбачають використання земельної ділянки (емфітевзису, суперфіцію, встановлення сервітуту [9]), до яких закон не ставить вимог щодо обов'язкового нотаріального посвідчення. Реалізацію такого механізму слід здійснювати у системі заходів попередження рейдерських проявів у загальному, або з метою попередження чи протидії конкретній ситуації. Хоча нотаріальне посвідчення окремих юридичних дій не завжди це буде доцільним з практичного погляду.

По-третє, аграрним суб'єктам необхідно проводити постійний моніторинг законодавчих змін, особливо щодо правового регулювання відносин майнової та земельної власності. Такі дії доцільно реалізовувати шляхом використання «сервісів оперативного інформування, за допомогою яких можна в режимі реального часу дізнаватися про зміни в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців і громадських

формувань» [10] та швидко відреагувати на протиправні дії відносно своєї власності чи корпоративних прав.

Крім того, елементом формування аграрним суб'єктом корпоративної політики протидії рейдерству є забезпечення належного та безпечного документообороту, систематизованого обліку договорів, стану їх виконання та контрагентів, захисту комерційної таємниці та конфіденційної інформації на підприємстві, збереження документів.

Здійснивши аналіз передумов рейдерського захоплення аграрних суб'єктів та можливостей його завчасної мінімізації (як елементу корпоративної політики), пропонуємо спільний з органами державної влади алгоритм дій при рейдерському захопленні.

Насамперед, у випадку настання подій рейдерства, необхідно звернутись із відповідною заявою до Колегії з розгляду скарг у сфері державної реєстрації при Міністерстві юстиції України (Офіс протидії рейдерству). Саме ця колегія уповноважена розглядати скарги на незаконні дії державних реєстраторів та може за наслідками розгляду визнати їх прийнятими з порушенням закону і анулювати, а також тимчасово заблокувати або анулювати доступу державного реєстратора до відповідного державного реєстру [11].

Також необхідно невідкладно звернутись до правоохоронних органів із заявою про вчинення злочину, які визначаються Кримінальним кодексом України як: 1) шахрайство (заволодіння чужим майном шляхом обману чи зловживання довірою) (ст. 190); 2) привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191); 3) протиправне вторгнення до житла, іншого володіння чи приміщення (ст. 197-1); 4) підроблення документів, що подаються для державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи-підприємця (ст. 205-1); 5) протидія законній господарській діяльності (ст. 206); 6) протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації (ст. 206-2); 6) підроблення документів, печаток, штампів (ст. 358 ККУ) [12]. Також необхідним є забезпечити накладення арешту на захоплені рейдерами активи в рамках відкритого кримінального провадження.

Отже, державна політика протидії рейдерству забезпечує можливість, при оперативному виявленні рейдерського захоплення майна аграрного суб'єкта та невідкладному зверненню до правоохоронних органів і Офісу протидії рейдерству, забезпечити повернення майна в найкоротші терміни та з мінімальними фінансово-господарськими збитками, які суттєво на вплинуть на результати виробничої діяльності.

Висновки. Під державною політикою щодо регулювання відносин протидії неправомірному захопленню (рейдерству) аграрних суб'єктів в Україні слід розуміти законодавчо закріплені публічно-правові механізми, завдяки яким аграрникам надається державою, в особі компетентних органів державної влади, необхідна допомога з метою збереження свого права на володіння та безперешкодного користування власним майном, земельними ділянками тощо для виробництва сільськогосподарської продукції, розвитку аграрного ринку і забезпечення продовольчої безпеки населення. Поряд із використанням державних нормативно-правових інструментів захисту власної правомірної діяльності, Важливим засобом зазначеної протидії для аграрного суб'єкта є формування засад корпоративної антирейдерської протидії з врахуванням існуючих наукових рекомендацій та практичного досвіду протидії неправомірному заволодінню підприємством та його активами.

Список використаних джерел:

1. Василенко М.Д. Рейдерство: загроза та шляхи подолання (економіко-правовий аналіз). *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. Т. 16 / голов. ред. М. В. Афанасьева; МОН України, НУ «ОЮА». Одеса: Юрид. л-ра, 2015. С. 96–104.
2. Козаченко Г.В., Погорелов Ю.С. Нормативно-правове забезпечення протидії рейдерству як системній загрозі соціально-економічній системі України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 3. С. 300–305.
3. Курило В.І., Мушенюк В.В. Фінансово-правове регулювання державної підтримки сільськогосподарського виробництва в Україні: стан та перспективи удосконалення / монографія; за заг. ред. В.І. Курила. Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2012. 160 с.
4. Мушенюк В.В., Шевченко А.М. Економічна політика держави щодо регулювання господарської діяльності аграрних товаровиробників України. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України: Серія «Право»*. 2012. Вип. 173 (30). С. 149–153.
5. Груба Д. Сплеск рейдерства в Україні: як протидіяти під час війни? 2024. URL: <https://attorneys.ua/publication/splesk-rejderstva-v-ukrayini-yak-protydiyaty-pid-chas-vijny/>
6. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 31. Ст. 263.
7. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 19. С. 5.
8. Фомічов К. С. Актуальні проблеми боротьби з рейдерством в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2014. № 4. С. 312–318.
9. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 № 2768-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 3. Ст. 27.
10. Як отримати інформацію з державних реєстрів, зокрема – з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (ДРП)? Київське міжрегіональне управління міністерства юстиції України від 25.04.2024р. URL: <https://centraljust.gov.ua/news/info/yak-otrimati-informatsiyu-z-derjavnih-reestriv-zokrema-z-derjavnogo-reestru-rechovih-prav-na-neruhome-mayno-drp>
11. Положення про Офіс протидії рейдерству Міністерства юстиції України: Наказ Міністерства юстиції України від 06.11.2020 р. № 3865/5.
12. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25. Ст. 131.

References

1. Vasylenko, M. D. (2015). *Reiderstvo: zahroza ta shliakhy podolannia (ekonomiko-pravovyi analiz)* [Raiding: threat and ways of overcoming (economic and legal analysis)]. In M. V. Afanasieva (Ed.), *Naukovi pratsi Natsionalnoho universytetu «Odeska yurydychna akademiia»* (Vol. 16, pp. 96–104). Odessa: Yurydychna literatura.
2. Kozachenko, H. V., & Pohorelov, Yu. S. (2024). *Normatyvno-pravove zabezpechennia protydii reiderstvu yak systemnii zahrozi sotsialno-ekonomichnii systemi Ukrainy* [Regulatory and legal support for counteracting raiding as a systemic threat to the socio-economic system of Ukraine]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, 3, 300–305.
3. Kurylo, V. I., & Mushenok, V. V. (2012). *Finansovo-pravove rehuliuвання derzhavnoi pidtrymky silskohospodarskoho vyrobnytstva v Ukraini: stan ta perspektyvy udoskonalennia* [Financial and legal regulation of state support for agricultural production in Ukraine: current state and prospects for improvement]. V. I. Kurylo (Ed.). Nizhyn: PP Lysenko M. M.
4. Mushenok, V. V., & Shevchenko, A. M. (2012). *Ekonomichna polityka derzhavy shchodo rehuliuвання hospodarskoi diialnosti ahrarnykh tovarovyrobnykiv Ukrainy* [Economic policy of the state regarding regulation of economic activity of agricultural producers of Ukraine].

Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Seriia «Pravo», 173(30), 149–153.

5. Hrubá, D. (2024). *Splesk reiderstva v Ukraini: yak protydiaty pid chas viiny?* [Surge of raiding in Ukraine: how to counteract during the war?]. Retrieved from <https://attorneys.ua/publication/splesk-rejderstva-v-ukrayini-yak-protydiaty-pid-chas-vijny/>

6. *Pro derzhavnu reiestratsiiu yurydychnykh osib, fizychnykh osib-pidpriumtsiv ta hromadskykh formuvan* [On State Registration of Legal Entities, Individual Entrepreneurs and Public Associations] (Law of Ukraine No. 755-IV, May 15, 2003). (2003). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 31, Art. 263.

7. *Kodeks Ukrainy z protsedur bankrutstva* [Code of Ukraine on Bankruptcy Procedures] (Law of Ukraine No. 2597-VIII, October 18, 2018). (2019). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 19, 5.

8. Fomichov, K. S. (2014). *Aktualni problemy borotby z reiderstvom v Ukraini* [Current problems of combating raiding in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnurishnykh sprav*, 4, 312–318.

9. *Zemelnyi kodeks Ukrainy* [Land Code of Ukraine] (Law of Ukraine No. 2768-III, October 25, 2001). (2002). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 3, Art. 27.

10. *Yak otrymaty informatsiiu z derzhavnykh reiestriv, zokrema – z Derzhavnoho reiestru rechovykh prav na nerukhome maino (DRP)?* [How to obtain information from state registers, in particular from the State Register of Real Property Rights?]. (2024). *Kyivske mizhrehionalne upravlinnia Ministerstva yustytsii Ukrainy*. Retrieved from <https://centraljust.gov.ua/news/info/yak-otrimati-informatsiyu-z-derjavnih-reestriv-zokrema-z-derjavnogo-reestru-rechovih-prav-na-neruhome-mayno-drp>

11. *Ministerstvo yustytsii Ukrainy*. (2020). *Polozhennia pro Ofis protydii reiderstvu Ministerstva yustytsii Ukrainy* [Regulations on the Anti-Raider Office of the Ministry of Justice of Ukraine] (Order No. 3865/5, November 6, 2020).

12. *Kryminalnyi kodeks Ukrainy* [Criminal Code of Ukraine] (Law of Ukraine No. 2341-III, April 5, 2001). (2001). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 25, Art. 131.